

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Liber Theologiæ Moralis, Viginti Qvatvor Societatis Iesv Doctoribvs Reseratvs

Escobar y Mendoza, Antonio de

Lvgdvni, 1659

V. De Sacerdote sollicitante pœnitentem ad venerem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41066

584 *Moralis Theol. Tract. V. Virtutes,*
quisitoribus puniuntur, non est cogendus ille abiurare, sed
conuictus, vel confessus Curia seculari traditur.

106. *Testis falsus apud hoc Tribunal quoniam modo pœnitentis?*
Non quidem pœna talionis, nisi quando alter propter tale
testimonium vt hæreticus combustus fuisse. Quamuis ne-
que in eo casu id præstandum nisi supremo S. Inquisitionis
Senatu consulto.

107. *Falsus fuit testis pro absolute rei.* Agitur cum eorum
cum hæresis fautore. *Alios quis induxit ad testimonium falsum.*
Eadem quidem pœna, qua ipsi falsi testes, puniendi sunt.

CAPVT V.

De Sacerdote pœnitentem sollicitante ad Venerem.

§. I. 108. *Q*uidnam Pontifices aduersum sollicitantes statuerunt
In Sa- Pius IV. in Bulla publicata die 16. Aprilis an-
cerdotē no 1561. tribuit Inquisitori generalis iurisdictionem cogno-
sollicitā- scendi, & puniendi per se, vel per alios à se deputatos de-
zem ad linquentes Sacerdotes tam seculares quam Regulares Re-
Venerem, gnorum Hispaniæ, qui Sacramento pœnitentiæ in actu au-
Bulla diendi confessiones abutuntur, mulieres pœnitentes ad actum
Pontifi- inhonestos, dum earum audiunt Confessiones alliciendo, &
cum. prouocando: seu allicere, & prouocare tentando, & procuran-
do. Deinde Clemens VIII. solum statuit Inquisitorem ge-
neralem in Hispania procedere posse aduersus quoslibet Pre-
byteros seculares, & Regulares in Sacramento pœnitentiæ
seu in actu Confessionis Sacramentalis sollicitantes mulieres
pœnitentes ad impudicitiam, seu peccata carnis. Verum
Gregorius XV. die 30. Augusti anno 1622. & sui Pontificatus
2. edidit aduersus sollicitantes Sacerdotes constitutionem.
Primò refert, & confirmat Bullam IV. illamque non solum
in Hispaniarum Regnis, sed in quibusuis Christiani Orbis
partibus firmiter, & inuiolabiliter obseruari præcipit. Secun-
dò, ne de pœna his delinquentibus imponenda, & de modo
procedendi ab aliquo dubitari possit, statuit, quod omnes &
singuli Sacerdotes tam exempti, quam non exempti, qui personam
quacunque illa sint, ad inhonesta, siue inter se, siue cum aliquo
quomodolibet perpetranda in actu Sacramentalis Confessionis,
siue antè vel post immediatè, seu occasione vel prætextu Con-
fessionis

Confessionis huiusmodi, etiam ipsa Confessione non secuta; siue extra occasionem Confessionis in confessionario, aut in loco quocunque, ubi Confessiones Sacramentales audiuntur, seu ad Confessionem audiendam electo, simulantes ibidem Confessiones audire, sollicitare, vel prouocare tentauerint, aut cum eis illicitos, & inhonestos sermones, siue tractatus habuerint, in officio S. Inquisitionis seuerissime puniantur. Tertio apponit modum cognoscendi de huiusmodi delicto; remittit enim eius cognitionem tam Inquisitoribus, quam locorum Ordinariis simul, vel separatim. Quarto, pœnas assignat sollicitanti Sacerdoti. Quinto ad delicti huius difficilis quidem probationis punitionem præcipit Inquisitores uti testibus singularibus, concurrentibus præsumptionibus, indiciis, & aliis adminiculis. Sexto mandat omnibus confessariis, ut suos pœnitentes, quos nouerint fuisse ab aliis ut supra sollicitatos, moneant de obligatione denunciandi.

109. Enim verò in decretorum huiusmodi expositionem rogo, an denunciandus sit Confessarius virum ad nefarium congressum inducens? Ita planè; quia sic statuit Gregorius, *Qui* §. 2.
Bulla-
rum ex-
positio. *personas, quacumque illa sint, ad inhonesta sollicitare, &c.*

110. An sollicitans fœminam aut virum ad actus solum venialiter malos sub graui culpa sit denunciandus? Tangere manum vel mamillas fœminæ, digitos intorquere, vellicare, in genere castitatis peccata venialia sunt, quando ob solam delectationem absque ulteriori fine, vel periculo pollutionis habentur. At aliquæ actiones veniales ex se assolent frequenter mortales fieri ex affectu prauo; quia obnoxia amplius sunt periculo, & asseruiæ prauis affectus. v. gr. mammillarum contrectatio. Vnde assero si Sacerdos pœnitentem tactibus honestioribus tangat, v. gr. manum apprehendat, qui quidem tactus leuiter indicat internum affectum, sed potius pœnitens prudenter agnoscat Sacerdotem haud animum habere ulterius progrediendi, non esse sub graui culpa denunciandum. Secus si ex immodestiori tactu, aliisque circumstantiis animus ulterius progrediendi colligeretur.

111. Tribuit quis fœmina in Confessione chartam, in qua ad Venerem incitat: censendus ne sollicitator in Confessione? Scio Ferdinandum de Castro Palao probabilem asserere partem negatiuam, si charta illa non immediatè post susceptum Sacramentum legatur, sed transacto iam tempore. At tanti amici mei venia affirmo huiusmodi traditionem chartæ sollicitationem esse, iniuriamque Sacramento fieri; si quidem tempore, quo monendus erat pœnitens, de mutatione

vita, instrumentum tradatur ei, quo grauius saucietur. Ad hoc accidentale omnino esse chartam proximè legi, aut non legi grauitas enim aut leuitas traditionis chartæ solummodo statuitur in eo quod charta immediatè post susceptum Sacramentum legatur, aut differatur.

112. *Denunciandus ne, qui foeminam incitat, vt alium ad copulam admittat?* Ita planè, iuxta illa, *sive inter se, sive cum alijs, &c.* quia pœnitentem verè ad turpes actus inducit, per accidensque fit, sint secùm, aut cum alio exercendi.

113. *An sollicitans foeminam aut virum, vt mediet, comprehendatur?* Comprehenditur planè illis verbis: *qui ad inhonestam sive inter se, sive cum alijs perpetranda, sollicitauerint.* Scio graues Doctores affirmare probabiliter non esse sollicitationem in Bulla comprehensam; quia cum non sit ad exequendum carnis flagitium cum pœnitente, non videtur in Bullis prohibita. Attamen assero probabilius denunciandum quia prouocans pœnitentem, vt mediet, absolutè ad actus inhonestos prouocat.

114. *Te foemina sollicitat ad venerem explendum, tu renuis, contentus testibus: an denunciandus sit?* Si foemina prouocaret Confessarium ad sodomiam, ille verò ad naturalem congressum incitaret, vel è contra, denunciandus esset: quia absolutè Confessarius inductor est ad malum, ad quod non est à pœnitente prouocatus. At quando solum renuit congressum, volens se tactibus tantum delectare, non censetur Confessarius sollicitate ad malum, sed sollicitationi factæ à foemina consentire.

115. *Num ad alia crimina sollicitans Confessarius, v. gr. ad homicidium, furtum, denunciandus sit?* Minimè; quia in Bullis cautum non est editis planè in odium ad venereum delictum sollicitantium.

116. *An hæc ad venerem sollicitatio in alijs Sacramentis sit denuncianda necessariò Inquisitoribus?* Non; quia nullibi de huiusmodi delicto specialiter cautum est fieri denunciationem.

117. *Quanam dicatur sollicitatio facta ante vel post immediatè ad confessionem?* Illa dicitur sollicitatio ante vel post confessionem immediatè, quando inter sollicitationem & confessionem nihil mediat, ita vt neque Confessarius, nec foemina ad extraneos actus diuerterint. Vnde si absolutione impensa aliquis illorum ad extraneum actum diuerterit, & sic diuersus vel foeminam diuersam statim sollicitauerit, non dicendus est proximè immediatè sollicitare.

118. *Vt ante Confessionem dicatur Confessarius sollicitare, inquiratur ne Confessionem ipsum sequi? Sufficit planè, si foeminam accedentem confiteri, venerem persuadeat, & dissuadeat Confessionem; quia tunc Confessarius laqueum parat, ubi à laqueis poenitentem deberet absoluerè. Vnde Gregorius adiecit, Etiam ipsa Confessione non secuta.*

119. *Quid si foemina non vult statim confiteri, sed dicit Confessario se velle confiteri in crastinum, & tunc occasione arrepta Confessarius de veneris tractet? Talis sollicitatio non est proxima Confessione faciendæ, sed solùm conventioni de Confessione; ac proinde non deliquit in Confessione, nec proximè ad illam, & consequenter haud est denunciandus.*

120. *Foeminam volentem confiteri Confessarius per verba alioquin honesta, aut indifferentia dissuadet Confessionem, animo incitandi postea ad libidinem: an sit denunciandus? Respondent quidam sollicitationem minimè denunciandam, si animum prauum illis verbis dissuasoriis non manifestauit; secus si animus improbus manifestus est. At ego censeo denunciandum; quia etsi aliis illa verba vel signa indifferentia sunt, at foeminæ hîc & nunc non sunt indifferentia, sed ad malum determinata, & satis prauæ voluntatis Confessarij expressiua. Igitur saltem respectu foeminæ sollicitationem exteriorem constituunt.*

121. *Quidnam sollicitare in confessionario simulando Confessionem? Simulatio hæc dupliciter potest contingere. Primum si tam poenitens quàm Sacerdos, vt liberius de rebus inhonestis tractent, si mulent confessionem. Secundò, si poenitens non animo confitendi, sed alia negotia tractandi, accedat ad Confessarium, cum tamen ab iis à quibus videtur, intelligatur ad confessionem accedere; tunc inquam confessio simulatur.*

S. 3.
De collo-
cutione
lasciua
in Con-
fessiona-
rio simu-
lando

122. *Rogo igitur, an sit obligatio denunciandi, si uterque conuenit in simulatione? Scio vtrumque grauiter non solùm aduersus temperantiam, sed etiam aduersus religionem debitam Sacramento Poenitentiae in huiusmodi locutione lasciuia delinquere. At assero, nemini incumbere denunciandi obligationem; non Sacerdoti, vt constat, neque poenitenti, alias se ipsum denunciare teneretur. Imò nec hæc sollicitatio est Sacerdoti propria, sed mutua, ac proinde in sollicitationem sibi factam vterque conuenit. Facilius dixeris non tam esse sollicitationem, quàm sollicitati iam amoris iniqui fruitionem.*

123. *Poenitens bono animo accedit alia tractandi negotia,*

69

588 *Moralis Theologiae Tract. V. Virtutes,*
et ad Veneremur à Confessario. Si Sacerdos aspicientibus consultò exhibet speciem eius qui Confessiones audit, aut poenitens genuflectit, ipseque Confessarius habitu audiendi Confessiones adstat, uti assolet qui Confessionibus audiendis dat operam, denunciandus est; quia in confessionario simulans Confessionem audire sollicitat, aut prava verba texit. Gregorius autem inquit, *Sive extra occasionem Confessionis in confessionario, aut in loco quocunque, ubi Confessiones audiuntur, &c. Simulantes ibidem Confessiones audire, sollicitare, &c.*

124. *Potest ne Sacerdos aliquando in Confessionario de rebus inhonestis tractare cum foemina quin sit denunciandus?* Potest, si nulla adsit simulatio Confessionis audiendae, v.g. si se deat foemina, si vnus aut alter stet, si nullus adsit, qui possit de simulatione iudicare, ut si clauso Ecclesiae ostio, &c. Ratio est, quia non quaelibet sollicitatio in confessionario facta illo Gregorij decreto cauetur, sed ea solum, quae Confessionem simulet fieri: *Simulantes ibidem Confessiones audire. Legendus Castro Palao.*

125. *An ubique denunciandus qui simulans Confessionem audire sollicitavit?* Vbi Bulla Gregorij recepta non est, haud tenetur foemina sollicitata Confessarium Inquisitoribus denunciare; quia haec sollicitatio non est facta in Confessione nec proximè ad illam quod solum in Bullis Pij IV. & Clementis VIII. praecautur.

126. *Quinam intelligendus sit nomine Confessarii seu Sacerdotis sollicitantis? An simplex Sacerdos?* Si exponatur Confessiones audire, & sollicitet poenitentem, nomine Confessarii intelligitur; quia potestatem Ordinis habet, & potest à venialibus, & mortalibus iam confessis absolvere.

127. *An Episcopus, Nuncius, Officialisque Sedis Apostolicae Sollicitantes non sunt denunciandi Inquisitoribus; quia ipsi subiecti non sunt.*

128. *An Hispanus Inquisitor sollicitans?* Nullo modo Tribunali vel Episcopo denunciandus est; quia si delegati sunt Sedis Apostolicae, seu inter delegatos officialisque eius numerandi, uti affirmant Eymeric. & Pegna, Sedi Apostolicae denunciandi; si autem sub delegati, ac commissarii sunt Inquisitoris Generalis, supremo Senatui addicenda denunciatio est.

129. *An laici fingentes se Sacerdotes et Confessionem exipientes, si sollicitent, sint ex hoc decreto denunciandi?* Minime quia decreta solummodò Sacerdotes comprehendunt. Profectò ex constitutione lata à Gregorio XIII. aduersus eos, qui

qui se Sacerdotes simulam, & sub tali simulatione Confessiones excipiunt, denunciandi sunt.

130. An pœnitens Confessarium sollicitans comprehendatur? Non; quia constitutio non aduersus pœnitentes, sed aduersus Confessarios pœnitentes sollicitantes lata est.

131. Quando cesset obligatio denunciandi Confessarium? Cessat in primis si emendatus præsumatur, nec periculum sit recidui; quia decreta non tam punitionem attendunt Sacerdotis, quàm Sacramenti pœnitentiæ reuerentiam. Id quod intelligendum est, quando ex Inquisitorum mandato aliud non constat.

§. 4.
De cessatione obligationis denunciandi.

132. Quando autem emendatum esse præsumam? Quando rursus accedit pœnitens & minimè sollicitatur, aut talem ostentat erga ipsum pœnitentiam, ut pœnitens coniciat non tam ex metu denunciationis, quàm ex interna immutatione ducere exortum. Deinde cessat, si correctione fraterna integrè emendandus speratur; quia ex iure naturali tenemur reuerentiæ Sacramenti providere minori damno proximi quo fieri possit, ut affirmat Fagundez. Profectò existimo raro hanc emendationem huiusmodi correctione secreta sperari, ac proinde raro cessare obligationem, ut adnotat Palao. Tertio ab aliquibus excusatur, quoties Sacerdos aliquo modo de tali delicto infamatus non est; quia Bulla Clementis VIII. petit Sacerdotem esse infamatum; ait enim, *De quomodolibet infamatis*. Contrarium assero; quia raro femina sollicitata teneretur denunciationem facere, siquidem hoc crimen secretissimè committitur, neque aliis à sollicitato pœnitente illud agnoscit, neque infamatio contingit, nisi quando hoc delictum denunciatum est. Quarto excusatur si Episcopo denunciatur. Non probo; quia iudico Clementem VIII. cuius ille decreto nititur, ab Ordinariis abstulisse huius criminis cognitionem, & priuatim Inquisitoribus concessisse. At Gregorij XV. constitutio ideo ab Inquisitoribus Hispaniæ recepta non est, quia æquè ipsis, & Ordinariis concedit facultatem in hoc crimine procedendi, præcipuè circa inhonestam sermocinationem in confessionario cum simulatione Confessionis. Quinto denique idem excusatur, si sub decreto naturali sollicitatio cognoscatur. Etiam improbare cogor; quia secretum seruare non debeo, quoties eius obseruatio in damnum commune cedit: & quodnam, precor, damnum æquale quàm in Sacramento pœnitentiæ venaenum loco medicaminis propinati?

Fagund.
Pal.

§. 5. 133. *Quænam pœnis, & quam ratione Inquisitores in hoc crimine procedant? Quovsq; reus à duobus, vel tribus testibus denunciatus sit: non recluditur; quia cum testes singulares sint, & regulariter præsumptio stet pro Sacerdotibus, probatio efficacior, quam in aliis delictis requiritur. Quapropter Inquisitores Hispaniæ non assolent inconsulto supremo senatu aliquem specialiter Religiosum, in secretum carcerem detrudere. Causa conclusa Ecclesiastici Consultores vocantur, ut ex eorum consilio sententia profertur, & reo in secreto tribunali (non publico actu fidei) denunciatur.*

134. *Delinquens sese post unius testis depositionem detulit Inquisitoribus. In carcerem secretum non recluditur, sed lite contestata, & causa conclusa abiurat de leui, & ab audiendis Confessionibus priuatur, neque aliæ pœnæ ei imponuntur.*

135. *Quid si semel sollicitans ante ullius testis depositionem sese detulisset? Graviter reprehenditur, neque ultra punitur. Idem fit in casu, quo sollicitatæ personæ examinata negans, sollicitationem sibi factam esse.*

136. *Reus abnegat delictum duobus testibus singularibus probatum. Inquisitores inuestigant diligenter testium qualitatem, & animadvertunt, an aliquibus iudiciis verosimilibus suas depositiones comprobent; si sic repererint, etiam si reus neget, dummodo ob inimicitiam testes non repellant, illum damnant, ut abiuret de leui, & ab audiendis confessionibus abstineat.*

CAP V T VI.

De denunciatione, & testificatione in hoc Tribunali.

§. 1. 137. **A**N denuntiatio facienda sit in casibus ad S. Inquisitionem pertinentibus; quando delator crimen probare non valeat? Ita planè; quia aliàs ratio casus adesset, cuius denuntiatio obligatoria appareret; cum raro quis probare posset crimen, quod tam secreto assolent perpetrari.

138. *An filius teneatur in crimine hæresis patrem denunciare, vxor maritum, frater fratrem? Ad solum hæresis crimen*